

La gestió de l'epidèmia reobre el debat sobre el model de residències

El Govern reconeix la necessitat de fer una "diagnosi compartida" i sindicats, famílies i experts demanen aplicar canvis als geriàtrics

Tasques de desinfecció en una residència | ACN

Gairebé 13.000 positius de coronavirus i 35.652 casos sospitosos a les residències. Un 10% de geriàtrics que encara no han fet tests als residents (<http://www.naciodigital.cat/noticia/202203/10/dels/geriatrics/catalans/encara/no/fet/tests/residents>) i 11 centres intervinguts per la Generalitat, mentre la Fiscalia n'investiga un centenar. Més de 3.500 professionals aïllats per sospita o confirmació de contagi. Són algunes de les dades del balanç de l'epidèmia a les residències catalanes, on el coronavirus ha reobert el debat sobre el model de gestió.

[noticiadiari]2/202291[/noticiadiari]

"Un cop passada aquesta situació d'emergència, en fred, caldrà fer una bona diagnosi compartida i una anàlisi serena amb totes les dades que es recullen", diuen fonts del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies en declaracions a **NacióDigital**. La conselleria ha vist com en plena epidèmia les competències en geriàtrics eren absorbides per Salut i la intenció és que les dues conselleries mantinguin una coordinació. "El Pla d'Actuació Salut i Social, elaborat conjuntament amb Salut durant el mes de març, s'ha pogut aplicar de forma general durant les darreres setmanes, amb major provisió d'equips de protecció i tests, així com la intervenció de l'Atenció Primària de Salut", diuen les mateixes fonts.

Des del Departament també defensen que s'ha seguit el Pla d'Atenció Integrada Social i Sanitària,

basat en què el personal sanitari de les residències formi part dels equips d'atenció primària, es connectin els sistemes d'informació i se centralitzi el subministrament de material sanitari i de farmàcia. En aquest sentit, Afers Socials assegura que es vol aprofundir en l'equiparació de centres socio-sanitaris i residències i també en la dels seus treballadors amb els de l'atenció primària.

La intenció del Govern és mantenir una coordinació entre Salut i Afers Socials en la gestió de les residències

Precisament, la millora de les condicions laborals és la principal reivindicació dels sindicats (<https://www.naciodigital.cat/noticia/202291/sous/baixos/financament/encallat/claus/precarietat/residencies>) a l'hora d'abordar el debat sobre el canvi de model. "Ara hi ha d'haver un gericultor per cada 10 usuaris. Molts cops la ràtio no es compleix i ens trobem que és d'un empleat per a cada 12 o 15. Seria òptim que fos d'un per cada cinc o vuit", diu el secretari serveis socials i igualtat de la UGT, Javier Moreno.

Tant UGT com CCOO s'uneixen a la patronal, l'Associació Catalana de Recursos Assistencials (ACRA), per reclamar al Govern un increment de les tarifes públiques que permeti apujar sous. "Cal dotar el sistema de la dependència d'una base de finançament públic similar a la sanitat o l'ensenyament. Però el prestigi i el reconeixement també passa perquè les empreses millorin les condicions laborals", diuen des d'Afers Socials.

El president de la Fundació Salut i Envel·liment -vinculada a la UAB-, Antoni Salvà, també planteja una millora del finançament com a eina indispensable per a una millora de les condicions laborals. Salvà posa el focus en la necessitat que el personal de les residències s'especialitzi. "Seria interessant que la gent que hi treballa incorporés expertesa específica sobre residències en la seva professió, i l'expertesa ha d'estar ben remunerada", defensa.

Carme Triadó és doctora en psicologia i catedràtica emèrita UB, a més de fundadora del Grup Investigació de Gerontologia de la mateixa universitat, i també reclama més treballadors als geriàtrics. "Hi ha d'haver una atenció sanitària fixa, i també és important tenir un psicòleg per atendre les situacions d'ansietat, depressió i falta de motivació dels avis", argumenta.

La titularitat, un factor rellevant?

Actualment, el 85% de les places residencials a Catalunya són privades (<https://www.naciodigital.cat/noticia/202126/mapes/aixi/es/distribueixen/residencies/gent/gran/publiques/privades>), el 65% de naturalesa mercantil i el 20% d'iniciativa social, segons dades de la Generalitat. El secretari del Departament d'Afers Socials, Francesc Iglesias, insisteix en la via de la compra de places a privats o d'acordar concerts amb administracions locals per incrementar el percentatge de pes públic al sector.

[noticiadiari]2/202126[/noticiadiari]

A curt termini, però, l'estratègia de la Generalitat passa per l'aprovació d'un decret que elimini el preu com a criteri a l'hora d'adjudicar la gestió de places a empreses privades. "El criteri serà el projecte tècnic i la qualitat assistencial. Ho tindran difícil per especular", afirma.

Des de CCOO, el delegat Pep Martínez reclama que el debat sobre el canvi del model residencial inclogui la demanda de més control públic i inspeccions a les residències. "Plantegem la creació de l'Institut Català de Residències per vehicular-ho", diu. "El sector hauria d'estar vigilat de manera més eficient per l'administració. Les residències poden ser públiques o privades, però amb més

control públic", apunta Javier Moreno, de la UGT.

Pep Martínez (CCOO): "La Generalitat no hauria de permetre nous ingressos a les residències que han gestionat malament l'epidèmia"

Martínez planteja que aquest argument del control públic comenci d'immediat. "La Generalitat retornarà la gestió a les residències intervingudes?", es pregunta. "No haurien de permetre nous ingressos a les residències que han gestionat malament l'epidèmia i qüestionar-los la concertació", demana. Per al president de la Fundació Salut i Envel·liment, Antoni Salvà, el model ideal pot incloure residències públiques o concertades i estableix com a element clau que l'administració disposi d'informació "periòdica" per analitzar el funcionament del sector.

Des de la coordinadora de famílies de residents 5+1, la seva portaveu María José Carcelén, reclama avançar cap a una gestió completament pública. "No és possible que es faci negoci amb la dependència i amb la gent gran. És molt evident que l'objectiu d'empreses que venen d'altres sectors

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/201355?&passaact=e10c948a8be58484985a2a96d00f59df&renovaportada=1>) és fer diners fàcilment", defensa. Per a la presidenta de la patronal Associació Catalana de Recursos Assistencials (ACRA), Cinta Pascual, deslliga el debat sobre les residències de la seva titularitat, ja sigui de petites o grans empreses, o de fons de capital risc. "Nosaltres apostem per la qualitat", diu.

"Hi ha grans empreses que volen que la Generalitat els compri places, però com que les tarifes públiques són baixes, se'n van al mercat privat", assegura Pascual. "Hi ha operadors que renuncien a gestionar places públiques perquè el mercat privat és més rendible", valora el secretari d'Afers Socials, Francesc Iglesias.

Abans de repensar el model, però, Carcelén reivindica un "pla de xoc" per donar resposta a les conseqüències de l'epidèmia. "Incrementar ràtios i servei mèdic 24 hores", detalla en la seva proposta de mínims. Pascual, en canvi, considera el model no ha de garantir la presència permanent de sanitaris, sinó que els professionals dels CAP es desplacin als geriàtrics per fer atenció. "Si es fa amb els domicilis, per què no amb les residències? La Covid-19 ha posat en evidència que no hi ha aquesta integració sanitària", defensa.

Equilibri entre atenció i intimitat

Salvà també és partidari de separar el debat sobre el model residencial de les lliçons que es poden extreure de l'epidèmia. "Ens hem de situar en la situació prèvia, tot i saber que el model que vulguem ha d'estar preparat per atendre una nova epidèmia", diu.

Per al president de la Fundació Salut i Envel·liment, el model ha d'integrar dos canvis cabdals. El primer, oferir una atenció personalitzada. "Les residències han de facilitar disposar de pertinences personals i viure en entorns no massificats per assimilar la quotidianitat a la vida als domicilis", explica. L'altra gran millora pendent, segons Salvà, és una "bona" atenció sanitària. "El gran repte és trobar l'equilibri entre la provisió de cures de salut i que aquestes es facin en un ambient que no sigui un hospital", resumeix. "A més, disposant de protocols de situacions d'emergència que fins ara no existien", afegeix.

Antoni Salvà (Fundació Salut i Envel·liment): "El gran repte és trobar l'equilibri entre la provisió de cures de salut i que aquestes es facin en un ambient que no sigui un hospital"

Triadó demana que el debat sobre el model parteixi des del concepte que es té de les residències. "Ha de passar el mateix que amb les escoles bressol. Estaven pensades per aparcar nens fins que s'hi va posar ordre des del punt de vista educatiu", afirma. La catedràtica emèrita de la UB posa l'accent en el confort que necessiten els avis i defensa que és més difícil d'aconseguir en residències que aposten per tenir moltes places (<https://www.naciodigital.cat/noticia/202190/cada/cop/mes/dificil/trobar/residencia/petita/grans/centres/copen/mercat>). Carcelén comparteix la reflexió i demana que s'acabi amb el model d'habitació compartida. "Es perd la intimitat i en cas d'emergència és impossible garantir l'aïllament", afegeix.

La Coordinadora 5+1 planteja potenciar els serveis d'atenció domiciliària i els pisos tutelats com a opció de futur. "Seria interessant per a persones no tan dependents, que continuarien vivint a casa seva mantenint la intimitat però alhora tindrien suport", defensa Carcelén. Des de la Fundació Salut i Envel·liment, Antoni Salvà, també apunta a un model similar al de pisos tutelats, concretament al de les unitats de convivència pel qual han apostat els països nòrdics. Es tracta d'habitatges assistits amb un edifici central d'apartaments i, a banda, espais comuns compartits. "Podem agafar elements que ens interessin d'altres països però més que emmirallar-nos-hi, hem de crear un model propi per a Catalunya", conclou.

[noticiadiari]2/200922[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/200839[/noticiadiari]
?[noticiadiari]2/200939[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/200785[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/200074[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/198469[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/197029[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/198615[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/198064[/noticiadiari]